

Sygn. akt II Ka 391/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 czerwca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący:	SSO Krystyna Świącicka
Sędziowie:	SSO Jerzy Kozaczuk (spr.) SSO Mariola Krajewska - Sińczuk
Protokolant:	st. sekr. sąd. Agata Polkowska

przy udziale Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Siedlcach Tomasza Pniewskiego

po rozpoznaniu w dniach 22 października 2015 roku, 3 marca 2016 roku, 11 marca 2016 roku, 13 kwietnia 2016 roku i 15 czerwca 2016 r.

sprawy **S. W.**

oskarżonego o przestępstwo z art. 177 § 2 kk

na skutek apelacji, wniesionych przez prokuratora, oskarżycieli posiłkowych, obrońcę oskarżonego i oskarżonego od wyroku Sądu Rejonowego w Siedlcach

z dnia 24 kwietnia 2015 r. sygn. akt VII K 493/14

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

1. ustala, iż oskarżony dozwoloną prędkość przekroczył o 16,3 km/h,
2. na podstawie art. 69 § 1 i 2 kk i art. 70 § 1 pkt 1 kk w zw. z art. 4 § 1 kk wykonanie orzeczonej w stosunku do oskarżonego S. W. kary 2 (dwa) lat pozbawienia wolności zawiesza tytułem próby na okres lat 4 (cztery),
3. na podstawie art. 71 § 1 kk w zw. z art. 4 § 1 kk orzeka 100 (sto) stawek dziennych grzywny, przy ustaleniu wysokości jednej stawki dziennej na kwotę 30 (trzydzieści złotych)
4. na podstawie art. 42 § 1 kk w zw. z art. 4 § 1 kk orzeka wobec oskarżonego S. W. środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres lat 4 (cztery),
5. uchyla rozstrzygnięcie o orzeczeniu w oparciu o przepis art. 46 § 2 kk nawiązek na rzecz oskarżycieli posiłkowych,
6. na podstawie art. 46 § 1 kk w zw. z art. 4 § 1 kk orzeka w stosunku do oskarżonego S. W. na rzecz oskarżycieli posiłkowych H. K. i I. K. (1) środek karny w postaci zadośćuczynienia w kwotach po 10.000 zł (dziesięć tysięcy);

II. w pozostałej części wyrok utrzymuje w mocy;

III. zwania oskarżonego i oskarżycieli posiłkowych od opłaty i wydatków postępowania odwoławczego, stwierdzając że te ostatnie ponosi Skarb Państwa.

Sygn. akt II Ka 391/15

UZASADNIENIE

S. W. został oskarżony o to, że w dniu 27 kwietnia 2014 roku, w Ł., umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym, w ten sposób, że kierując samochodem osobowym marki M. (...) nr rej. (...) niedostatecznie obserwował drogę przed pojazdem i nie zachował szczególnej ostrożności i prędkości pojazdu w czasie jazdy w warunkach zmniejszonej przejrzystości powietrza spowodowanej opadami atmosferycznymi oraz w rejonie przejścia dla pieszych i przekroczył obowiązującą w tym miejscu dozwoloną prędkość jazdy o 40 km/h na skutek czego zderzył się z przechodzącym przez przejście dla pieszych z prawnej strony na lewą T. K., który doznał obrażeń czaszkowo-mózgowych w postaci złamania sklepienia i podstawy czaszki oraz mechanicznego stłuczenia tkanki mózgowej z następowym, narastającym obrzękiem mózgu, doprowadzającym do ucisku na ważne dla życia ośrodki centralnego układu nerwowego, w następstwie czego nastąpił jego zgon w dniu 29 kwietnia 2014 r.,

tj. o przestępstwo określone w art. 177 § 2 kk

Sąd Rejonowy w Siedlcach wyrokiem z dnia 24 kwietnia 2015 r., sygn. VII K 493/14:

I. oskarżonego S. W. uznał za winnego dokonania zarzucanego mu czynu wyczerpującego dyspozycję art. 177 § 2 kk, przy czym ustalił, iż oskarżony przekroczył dozwoloną prędkość jazdy o około 20 km/h i za czyn ten na podstawie art. 177 § 2 kk wymierzył oskarżonemu karę 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności;

II. na podstawie art. 42 § 1 kk orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych kat. B na okres 4 (czterech) lat;

III. na podstawie art. 46 § 2 kk orzekł od oskarżonego na rzecz oskarżycieli posiłkowych H. K. i I. K. (1) kwoty po 10.000 zł (dziesięć tysięcy) złotych tytułem nawiązek;

IV. zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 300 (trzysta) złotych tytułem opłaty oraz kwotę 2.672,22 (dwa tysiące sześćset siedemdziesiąt dwa złote dwadzieścia dwa grosze) złotych tytułem pozostałych kosztów sądowych;

V. zasądził od oskarżonego na rzecz oskarżycieli posiłkowych: H. K. i I. K. (1) kwoty po 672 (sześćset siedemdziesiąt dwa) złote tytułem zwrotu wydatków.

Apelację od przedstawionego wyżej wyroku wniósł zarówno prokurator, oskarżyciele posiłkowi, oskarżony S. W., jak i jego obrońca z wyboru.

Prokurator zaskarżył wyrok na niekorzyść S. W. w części dotyczącej orzeczenia o karze. Orzeczeniu temu zarzucił:

1. obrazę prawa materialnego, a mianowicie art. 46 § 2 kk, polegającą na przyjęciu go jako podstawę zasądzenia od oskarżonego na rzecz oskarżycieli posiłkowych H. K. i I. K. (1) kwoty po 10.000 zł tytułem nawiązek, podczas gdy powinien to zrobić na podstawie art. 46 § 1 kk jako zadośćuczynienia za doznaną krzywdę;

2. rażącą niewspółmierność kary, poprzez orzeczenie wobec oskarżonego środka karnego zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych kat.

B na okres lat 4, wyrażającą się w jego rażącej łagodności, gdy zasady i dyrektywy sądowego wymiaru kary, a w szczególności gdy sposób zachowania się oskarżonego po jego popełnieniu oraz okoliczności czynu przemawiały za wymierzeniem znacznie dłuższego okresu zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych na 7 lat w ruchu lądowym.

W następstwie tak sformułowanych zarzutów prokurator wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez orzeczenie:

- na podstawie art. 46 § 1 kk po 10.000 zł na rzecz osób uprawnionych H. K. i I. K. (1) tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę;

- na podstawie art. 42 § 1 kk zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 7 lat.

Oskarżyciele posiłkowi H. K. i I. K. (1) powyższy wyrok zaskarżyli w części dotyczącej punktu I i IV na niekorzyść oskarżonego, orzeczeniu temu zarzucając:

1. obrazę prawa materialnego, tj. art. 177 § 2 kk poprzez orzeczenie zbyt niskiej kary pozbawienia wolności;
2. rażąco niewspółmierność orzeczonego środka karnego w postaci nawiązki na rzecz oskarżycieli posiłkowych poprzez ograniczenie jej do kwoty 10.000 zł z uwagi na nienależyte uwzględnienie przez Sąd I instancji stopnia winy i społecznej szkodliwości czynu oskarżonego oraz celów wychowawczych kary, które ma osiągnąć, a także sposobu zachowania się oskarżonego przy popełnieniu przestępstwa oraz rodzaju i rozmiaru ujemnych następstw przestępstwa, co uzasadnia orzeczenie środka karnego w wyższej wysokości;
3. obrazę prawa procesowego art. 7 kpk poprzez przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów, polegającą na:
 - a) bezkrytycznym przyjęciu, iż opinia biegłego sądowego w zakresie rekonstrukcji wypadków drogowych, w której biegły określił prędkość jazdy pojazdu oskarżonego bezpośrednio przed wypadkiem została sporządzona skrupulatnie i jest w pełni wiarygodna, w sytuacji, gdy biegły nie uwzględnił w opinii warunków pogodowych istniejących w chwili zdarzenia (było ciemno i padał deszcz) oraz nie dokonał oględzin pojazdu i badania technicznego samochodu osobowego oskarżonego marki M. (...) nr rej. (...), które to okoliczności mają istotne znaczenie dla ustalenia dozwolonej prędkości jazdy w miejscu zdarzenia oraz ustalenia prędkości jazdy z jaką poruszał się oskarżony bezpośrednio przed zdarzeniem. Biegły nie uwzględnił tym samym w swojej opinii faktu, że w czasie złych warunkach pogodowych (gdy jest ciemno i pada deszcz) dozwolona jest inna prędkość, niż przy dobrych warunkach pogodowych. Ponadto, biegły nie wziął pod uwagę, iż samochód oskarżonego wykorzystywany jest przez niego do udziału w wyścigach samochodowych i co za tym idzie jego stan techniczny i wyposażenie (w tym hamulce) znacznie dobiegają od standardów. Powyższe okoliczności mają, w ocenie oskarżycieli posiłkowych wpływ np. na krótszą drogę hamowania, a co za tym idzie na ustalenie prędkości z jaką poruszał się oskarżony bezpośrednio przed zdarzeniem. Powołane okoliczności wskazują, że opinia biegłego jest niepełna, nierzetelna, sprzeczna ze stanem faktycznym sprawy, sporządzona abstrakcyjnie w oderwaniu od realiów sprawy;
 - b) błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, który miał wpływ na jego treść, polegający na uznaniu, że oskarżony przekroczył prędkość jazdy jedynie o 20 km/h, w sytuacji gdy zgromadzony materiał dowodowy nie daje podstaw do takiego stwierdzenia;
 - c) całkowite pominięcie w ustaleniach faktycznych, a przez to w uzasadnieniu wyroku faktu, iż oskarżony był zobligowany do podwyższonej staranności w ruchu drogowym ze względu na jego semiprofesjonalne przygotowanie do poruszania się pojazdami mechanicznymi, polegające na udziale w wyścigach samochodowych.

W następstwie tak sformułowanych zarzutów oskarżyciele posiłkowi wnieśli o:

1. zmianę wyroku w zakresie punktu I i IV poprzez orzeczenie oskarżonemu kary 3 lat pozbawiania wolności oraz nawiązki w kwocie po 30,000 zł na rzecz oskarżycieli posiłkowych,

ewentualnie

2. uchylene zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Siedlcach, wobec konieczności przeprowadzenia postępowania dowodowego w zakresie dopuszczenia opinii biegłego sądowego z zakresu rekonstrukcji wypadków drogowych, który po zbadaniu pojazdu oskarżonego – tj.

samochodu osobowego marki M. (...) nr rej. (...) oraz przy uwzględnieniu warunków pogodowych panujących w chwili zdarzenia, wypowie się o ile kilometrów na godzinę oskarżony przekroczył dozwoloną prędkość jazdy bezpośrednio przed wypadkiem.

Oskarżony S. W. wskazany wyżej wyrok zaskarżył w całości na swoją korzyść, zarzucając mu:

- mającą wpływ na treść orzeczenia obrazę przepisów postępowania, w szczególności art. 7 kpk w zw. z art. 410 kpk, poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów, w szczególności jego wyjaśnień jako oskarżonego, poprzez dowolną ich ocenę i interpretację, formułowanie wniosków i twierdzeń nie znajdujących w nich odzwierciedlenia, co było wynikiem nieuwzględnienia zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, błędną ocenę tychże wyjaśnień, w części w której twierdził on, iż przed zdarzeniem z pokrzywdzonych jechał z prędkością poniżej 50 km/h, a także w części, w której twierdził on, iż pokrzywdzony wybiegł mu na jezdnię;
- mającą wpływ na treść orzeczenia obrazę przepisów postępowania, w szczególności art. 7 kpk w zw. z art. 410 kpk, polegającą na ocenie zeznań świadka Ż. G., której to Sąd dał w pełni wiarę, z nadmierną swobodą, a także z naruszeniem zasad prawidłowego rozumowania, wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, na jego niekorzyść, w szczególności gdy prawidłowa i szczegółowa analiza całości zgromadzonego materiału dowodowego, w szczególności zapis dźwiękowy i wizyjny z monitoringu, a także opinia biegłego z zakresu badań wypadków drogowych, jasno i precyzyjnie wskazuje, iż świadek przed potrąceniem nie odwrócił się w stronę poszkodowanego, a także nie widziała jego pozycji i tempa ruchu;
- mającą wpływ na treść orzeczenia obrazę przepisów postępowania, tj. art. 201 kpk, polegającą na niezasadnym oparciu wyroku na dwóch opiniach tego samego biegłego, w sytuacji gdy opinie te są niejasne, a nadto zawierają w swej treści sprzeczności;
- mającą wpływ na treść orzeczenia obrazę przepisów postępowania, tj. art. 170 § 1 pkt 5 kpk, polegającą na oddaleniu wniosku dowodowego obrony w zakresie w jakim dotyczył on wniosku o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego, w sytuacji, gdy w świetle okoliczności sprawy opinia ta mogła mieć istotne znaczenie dla merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy;
- mającą wpływ na treść orzeczenia obrazę przepisów postępowania, tj. art. 5 § 2 kpk, polegającą na uznaniu jego wyjaśnień w zakresie prędkości z jaką miał się poruszać w momencie przedmiotowego zdarzenia, za nieprawdziwe, w sytuacji gdy zebrany w sprawie materiał dowodowy nie daje podstaw do uznania w sposób całkowicie bezsporny, iż poruszał się on z nadmierną prędkością, tj. z prędkością o 20 km/h większą, aniżeli prędkość dopuszczalna.

Z daleko idącej ostrożności procesowej, w razie nieuwzględnienia przez Sąd wskazanych wyżej zarzutów, oskarżony zaskarżonemu wyrokowi zarzucił także:

- rażące naruszenie prawa materialnego, które miało wpływ na treść orzeczenia o karze, polegające na niezastosowaniu przy ocenie wymiaru kary w stosunku do jego osoby jako oskarżonego dyrektyw określonych w art. 53 § 2 kk, a tym samym sposobu zachowania się sprawcy, właściwości i warunków osobistych sprawcy, jego sposobu życia przed popełnieniem przestępstwa oraz zachowania się po jego popełnieniu;
- rażące naruszenie prawa materialnego, które miało wpływ na treść orzeczenia o karze, polegające na niezastosowaniu przy ocenie wymiaru kary w stosunku do jego osoby jako oskarżonego przesłanek określonych w art. 54 § 1 kk, a tym samym tego by Sąd wymierzając karę młodocianemu, kierował się tym by sprawcę wychować;
- rażącą niewspółmierność kary polegającą na wymierzeniu mu kary 2 lat bezwzględnego pozbawienia wolności, a więc kary rażąco wygórowanej w stosunku do ustawowego zagrożenia, jakie przewiduje dyspozycja art. 177 § 2 kk, a jednocześnie poprzez nieuwzględnienie przy jej wymierzeniu w dostatecznym stopniu ustalonych w tej

sprawie okoliczności łagodzących, takich jak jego młody wiek, niekaralność, zachowanie po zdarzeniu, a także przyczynienie się pokrzywdzonego do zaistniałego zdarzenia.

W następstwie tak sformułowanych zarzutów oskarżony wniósł o:

- uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji,

ewentualnie z daleko idącej ostrożności procesowej w przypadku nieuwzględnienia zarzutów odnoszących się do naruszenia przepisów prawa procesowego,

- zmianę zaskarżonego wyroku w części dotyczącej orzeczenia o wymiarze kary poprzez wymierzenie mu jako oskarżonemu kary łagodniejszej, a mianowicie wymierzenie kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby, nie orzekania zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych oraz orzeczenie nawiązek w kwocie maksymalnie po 1.000 zł na rzecz pokrzywdzonych.

Obrońca oskarżonego S. W. powyższy wyrok zaskarżył w całości na korzyść oskarżonego, zarzucając mu:

I. obrazę przepisów prawa karnego materialnego, tj. art. 177 § 2 kk, wyrażającą się w niesłusznym przypisaniu S. W. sprawstwa występku określonego tymże przepisem w sytuacji, gdy w ustalonym przez Sąd stanie faktycznym jego zachowanie, bądź było prawno-karnie irrelevantne, bądź wyczerpało jedynie znamiona wykroczenia z art. 86 § 1 kw, polegającego na przekroczeniu dozwolonej prędkości w terenie zabudowanym o 20 km/h;

II. obrazę przepisów prawa karnego procesowego, a mianowicie:

1. przepisów art. 167 kpk w zw. z art. 170 § 1 kpk w zw. z art. 2 § 2 kpk w zw. z art. 6 kpk, wyrażającą się w niezasadnym oddaleniu wniosków dowodowych, tj.:

a) zobowiązania KPP w Ł. do nadesłania pełnego szkicu od skrzyżowania ulicy (...) do ronda na ul. (...) w stronę S. ze wskazaniem zakrętu drogi, drzew, które znajdują się w pasie drogowym, ogrodzeń, w tym plebanii, słupów energetycznych – na okoliczność możliwości zauważenia pieszego przez kierującego od strony S., podjęcia manewrów obronnych oraz czy drzewa zasłaniają widoczność, czy wkroczenie pieszego na przejście winno spowodować podjęcie manewrów obronnych,

b) zwrócenia się do Urzędu Miasta w Ł. o udzielenie informacji, czy w okresie od dnia zdarzenia były prowadzone prace pielęgnacyjne drzew i krzewów w miejscu zdarzenia, jeśli tak, to kto je wykonywał, kiedy i na czym polegały oraz czy były malowane oznaczenia poziome przedmiotowego skrzyżowania, a jeżeli tak, to kiedy i czy pokrywają się one z oznaczeniami z dnia zdarzenia – na okoliczność możliwości zauważenia pieszego przez kierującego samochodem, jak również możliwości zobaczenia przejścia dla pieszych;

c) wywołania opinii innego biegłego ds. ruchu drogowego, który w swojej opinii wypowiedziałby się, jaka była prędkość pojazdu w chwili podjęcia decyzji o hamowaniu oraz w chwili zdarzenia, czy oskarżony naruszył zasady ruchu drogowego, a jeżeli tak, to jakie, jaka była prędkość chodu pieszego, w którym momencie S. W. miał możliwość zauważenia pieszego oraz jakie powinien wówczas podjąć manewry obronne, czy miał możliwość uniknięcia wypadku, w którym miejscu doszło do kontaktu pieszego z samochodem, ile drogi przebył pieszy na jezdni i ile czasu na niej przebywał;

2. przepisu art. 201 kpk, poprzez oparcie wyroku na opinii biegłego z zakresu ruchu drogowego, która była niepełna i niejasna oraz nie uwzględniała wszystkich istotnych dla rozstrzygnięcia okoliczności wypadku, jak chociażby:

a) dokonywania obliczeń odnoszących się do ruchu pieszego przy przyjęciu, że poruszał się on zwykłym krokiem, bądź też szedł szybko w sytuacji, gdy w pierwszej opinii na str. 9 biegły przyjął, że ułożenie śladów kontaktu uczestników wypadku na nadwoziu pojazdu – pęknięcie szyby przedniej, (które powstało w wyniku uderzenia w nią przez głowę poszkodowanego,) nadwozia wskazywało, że pieszy mógł też biec, co radykalnie zmieniłoby wyniki tychże obliczeń;

b) nieuwzględnieniu długości odgłosu hamowania z nagrania monitoringu jako kryterium umożliwiającego oszacowanie długości drogi hamowania, intensywności tego manewru, a co za tym idzie prędkości początkowej, z jaką poruszał się pojazd;

c) uznania, że wzrost pokrzywdzonego, tj. 195 cm nie miał znaczenia przy ustaleniu prędkości samochodu, którym poruszał się oskarżony w sytuacji, gdy badania, na które powołał się biegły, dotyczyły osób o wzroście między 155-182 cm;

d) dowolnego przyjęcia w obliczeniach, że waga pokrzywdzonego wynosiła 70 kg, podczas gdy jak wynika z załączonej dokumentacji lekarskiej, waga pokrzywdzonego wynosiła 90 kg;

3. przepisów art. 4 kpk, art. 5 kpk, art. 7 kpk, art. 410 kpk, art. 424 § 1 pkt 1 kpk, polegającą na:

a) oparciu poczynionych ustaleń faktycznych na dowolnie przeprowadzonej ocenie dowodów oraz wbrew zasadom prawidłowego rozumowania, wskazaniom wiedzy i doświadczenia życiowego oraz niedostatecznym uwzględnieniu wszystkich okoliczności sprawy, w tym okoliczności dla oskarżonego korzystnych, nienależytej ocenie poszczególnych dowodów, w szczególności;

- uznania za wiarygodnych zeznań P. C. w sytuacji, gdy w pierwszych zeznaniach podał on, że samochód po potrąceniu zatrzymał się w odległości kilkunastu metrów za przejściem dla pieszych, zaś podczas zeznań na rozprawie stwierdził, że była to odległość od 100 do 200 m, stwierdził również, że o tym, gdzie dokładnie doszło do uderzenia pieszego, dowiedział się od I. K. (2) oraz Ż. G., podczas gdy I. K. (2) w swoich zeznaniach stwierdziła, że nie widziała gdzie dokładnie doszło do potrącenia, zaś Ż. G. nie mogła widzieć tego momentu;

- uznanie za wiarygodne zeznań Ż. G. w sytuacji, gdy z nagrania monitoringu obdarzonego przez Sąd walorem wiarygodności oraz opinii biegłego str. 8, której Sąd również dał bezkrytycznie wiarę wynika, że nie widziała ona pozycji pieszego, tempa jego ruchu, wszelkie więc jej relacje w tym zakresie są nieprawdziwe;

b) uznaniu za udowodnione faktów niemających wystarczającego oparcia w dowodach, tj. przede wszystkim:

- ustalenie, że S. W. kierując samochodem w dniu zdarzenia przekroczył dozwoloną administracyjnie prędkość o 20 km/h;

- przyjęcie, iż ukształtowanie drogi a więc fakt, że biegnie ona pod górę, przed miejscem zdarzenia jest zakręt, na chodniku rosną drzewa oraz znajdują się latarnie, zasięg latarni był w dniu zdarzenia inny niż obecnie, fakt, że w okresie od dnia zdarzenia do chwili oględzin przeprowadzonych przez biegłego dokonano przecinki gałęzi oraz poprawiono oznakowanie poziome, nie ma znaczenia dla poczynienia prawidłowych ustaleń;

- niewskazaniu w sposób należyty, dlaczego Sąd nie uznał dowodów przemawiających przeciwko sprawstwu i winie oskarżonego, co skutkowało niedaniu wiary wyjaśnieniom oskarżonego, jak również uznaniu za wiarygodne zeznań Ż. G. oraz P. C. w sytuacji, gdy świadkowie ci nie widzieli pokrzywdzonego bezpośrednio przed potrąceniem, a więc i jego pozycji na przejściu dla pieszych względem pojazdu oraz tempa jego ruchu, co w oczywisty sposób wpłynęło na poczynienie błędnych ustaleń faktycznych, prowadzących w efekcie do niesłusznego skazania S. W..

4. błąd w ustaleniach faktycznych, przyjętych za podstawę orzeczenia, wyrażający się w uznaniu, że w stosunku do S. W. nie zachodzi pozytywna prognoza kryminologiczna, co skutkowało zaniechaniem orzeczenia warunkowego zawieszenia wykonania wymierzonej mu kary pozbawienia wolności w sytuacji, gdy postawa i zachowanie się S. W., jak również fakt, że jest osobą młodocianą, uzasadniły przyjęcie stanowiska skrajnie odmiennego i zawieszenie orzeczonej w stosunku do niego kary pozbawienia wolności;

5. rażąco niewspółmierność środków karnych orzeczonych względem S. W., polegającą na wymierzeniu mu zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych kategorii B na okres 4 lat oraz nawiązek w kwocie po 10.000 zł na rzecz oskarżycieli posiłkowych, podczas gdy okoliczności sprawy, postawa oskarżonego oraz jego dotychczasowy sposób

życia wskazywał, że przy ewentualnym skazaniu, zasadnym byłoby odstąpienie od wymierzenia mu środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych oraz orzeczenie nawiązek w kwocie po 1.000 zł na rzecz oskarżycieli posiłkowych.

Podnosząc powyższe zarzuty obrońca oskarżonego wniósł o:

I. dopuszczenie nowych dowodów, tj.:

a) zobowiązanie KPP w Ł. do nadesłania pełnego szkicu od skrzyżowania ulicy (...) do ronda na ul. (...) w stronę S. ze wskazaniem zakrętu drogi, drzew, które znajdują się w pasie drogowym, ogrodzeń, w tym plebanii, słupów energetycznych – na okoliczność możliwości zauważenia pieszego przez kierującego od strony S., podjęcia manewrów obronnych oraz czy drzewa zasłaniają widoczność, czy wkroczenie pieszego na przejście winno spowodować podjęcie manewrów obronnych,

b) zwrócenie się do Urzędu Miasta w Ł. o udzielenie informacji, czy w okresie od dnia zdarzenia były prowadzone prace pielęgnacyjne drzew i krzewów w miejscu zdarzenia, jeśli tak, to kto je wykonywał, kiedy i na czym polegały oraz czy były malowane oznaczenia poziome przedmiotowego skrzyżowania, a jeżeli tak, to kiedy i czy pokrywają się one z oznaczeniami z dnia zdarzenia – na okoliczność możliwości zauważenia pieszego przez kierującego samochodem, jak również możliwości zobaczenia przejścia dla pieszych;

c) wywołanie opinii innego biegłego ds. ruchu drogowego, który wypowiedziałby się, jak była prędkość w chwili podjęcia decyzji o hamowaniu oraz w chwili zdarzenia, czy oskarżony naruszył zasady ruchu drogowego, a jeżeli tak, to jakie, jaka była prędkość chodu pieszego, a którym momencie S. W. miał możliwość zauważenia pieszego oraz jakie powinien wówczas podjąć manewry obronne, czy miał możliwość uniknięcia wypadku, w którym miejscu doszło do kontaktu pieszego z samochodem, ile drogi przebył pieszy na jezdni i ile czasu na niej przebywał;

d) wywołanie opinii biegłego z zakresu fonoskopii na okoliczność dokładnego ustalenia ile czasu na nagraniu monitoringu słyszalny jest odgłos szorowania zablokowanych kół o asfalt;

II. zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego od zarzucanego mu czynu, ewentualnie o uchylene zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Siedlcach.

W toku rozprawy apelacyjnej w dniu 22 października 2015 r. obrońca oskarżonego adw. A. S. i oskarżony S. W. podtrzymali zawarty w apelacji wniosek o przeprowadzenie dowodów. Pełnomocnik oskarżycieli posiłkowych przyłączył się do wniosku o dopuszczenie dowodu z postaci nowej opinii biegłego z zakresu ruchu drogowego, ponadto wniósł o oddalenie wniosku o dopuszczenie dowodu w postaci opinii biegłego z zakresu fonoskopii. Oskarżyciele posiłkowi przyłączyli się do stanowiska swojego pełnomocnika. Prokurator przyłączył się do wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu ruchu drogowego, przy czym wniósł o rozważenie dopuszczenia dowodu w postaci opinii z Instytutu Ekspertyz Sądowych. Drugi z obrońców oskarżonego – adw. R. K. przyłączył się do stanowiska pierwszego z obrońców oraz oskarżonego. Sąd Okręgowy postanowił uwzględnić wnioski stron i dopuścić dowód z opinii biegłego z zakresu ruchu drogowego, zobowiązując strony do przedstawienia w terminie 7 dni pytań do biegłego.

Stosowne pytania do biegłego złożył pełnomocnik oskarżycieli posiłkowych (k. 389).

Na posiedzeniu w dniu 13 listopada 2015 r. w przedmiocie dopuszczenia dowodu, Sąd Okręgowy postanowił:

1. na zasadzie art. 193 § 1 i § 3 kpk, dopuścić dowód z kompleksowej opinii biegłego z zakresu ruchu drogowego i rekonstrukcji wypadków drogowych oraz z zakresu medycyny sądowej – których dane personalne określić odrębnym zarządzeniem, w celu udzielenia odpowiedzi na następujące pytania;

- co było bezpośrednią przyczyną wypadku drogowego zaistniałego w dniu 27 kwietnia 2014 r. w Ł., w następstwie którego pieszy T. K. poniósł śmierć,

- czy, a jeśli tak, to jakich błędów w taktyce i technice kierowania pojazdem dopuścił się kierujący samochodem marki M. (...) o nr rej. (...) S. W.,

- czy jest możliwe jednoznaczne określenie, w którym miejscu doszło do potrącenia pieszego T. K., - w jakiej odległości od krawędzi jezdni, a w szczególności czy do potrącenia doszło na przejściu dla pieszych czy poza nim,

- z jaką prędkością poruszał się kierujący samochodem bezpośrednio przed potrąceniem pieszego, a z jaką w chwili podjęcia decyzji o hamowaniu,

- czy kierujący samochodem miał możliwość uniknięcia wypadku,

- czy pieszy przekraczał jezdnię prawidłowo, tj. przy uwzględnieniu zasad ruchu pieszych wynikających z Rozdziału 2 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym,

- ile czasu przebywał na jezdni pieszy od momentu wejścia do potrącenia,

- czy pokrzywdzony naruszył zasady ruchu drogowego, jeżeli tak to jakie,

- jaka była prędkość poruszania się pieszego w momencie wejścia na jezdnię,

- czy w ówczesnie panujących warunkach drogowych kierujący pojazdem miał możliwość zaobserwowania pieszego wkraczającego na jezdnię,

- jakie manewry obronne mógł ewentualnie podjąć oskarżony,

- czy kierujący samochodem miał możliwość uniknięcia wypadku,

- czy na podstawie danych zawartych w aktach sprawy możliwe jest ustalenie czy poszczególne podzespoły pojazdu prowadzonego przez oskarżonego w szczególności układ hamulcowy były ewentualnie zmodyfikowane i dostosowane np. do rajdów samochodowych i odbiegały od montowanych seryjnie, jeśli tak, czy mogło to mieć wpływ na długość drogi hamowania,

2. zakreślić biegłym 30 dniowy termin na opracowanie opinii od daty otrzymania akt,

3. wydać biegłym akta sprawy II Ka 391/15 (VIK 493/14 Sądu Rejonowego w Siedlcach).

Opinia biegłego mgr inż. T. D. - specjalisty w zakresie rekonstrukcji wypadków drogowych oraz biegłego dr n. med. M. F. (1) – specjalisty medycyny sądowej wpłynęła do tut. Sądu w dniu 21 stycznia 2016 r.

Po jej otrzymaniu, wnosząc o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z pisemnej uzupełniającej opinii w/w biegłych, kolejne pytania do nich skierowane przedstawił pełnomocnik oskarżycieli posiłkowych (k. 443).

W toku rozprawy apelacyjnej w dniu 03 marca 2016 r. przeprowadzono dowód z ustnej opinii uzupełniającej biegłego T. D., który odpowiedział na stawiane mu przez pełnomocnika oskarżycieli posiłkowych oraz obrońcę oskarżonego pytania. Obrońca oskarżonego adw. A. S. wniósł o zażądanie informacji o sytuacji majątkowej oskarżonego zgodnie z obowiązującymi przepisami. Obrońca oskarżonego adw. R. K., prokurator i pełnomocnik oskarżycieli posiłkowych przyłączyli się do wniosku adw. A. S.. Sąd postanowił rozprawę apelacyjną odroczyć oraz zażądać informacji zgodnie z wnioskiem obrońcy oskarżonego.

W toku rozprawy apelacyjnej w dniu 11 marca 2016 r. sędzia sprawozdawca poinformował, że wpłynęła odpowiedź na wniosek dowodowy obrońcy oskarżonego dotycząca sytuacji materialnej S. W., który to dokument, na podstawie art. 452§ 2 kpk, Sąd zaliczył do materiału dowodowego. Sędzia sprawozdawca poinformował także strony, że wpłynęło pismo procesowe oskarżycielki posiłkowej zawierające wniosek dowodowy o przeprowadzenie uzupełniającej opinii biegłego z zakresu ruchu drogowego, ewentualnie o dopuszczenie nowego dowodu z opinii biegłych. Pełnomocnik

oskarżycielki posiłkowej poparł wniosek. Oskarżycielka posiłkowa poparła wniosek. Oskarżyciel posiłkowy poparł wniosek. Prokurator przyłączył się do wniosku, zaś obaj obrońcy oskarżonego zgodnie wnieśli o nieuwzględnienie wniosku. Sędzia sprawozdawca poinformował strony, że przed rozprawą na sprzęcie służbowym pozostającym do dyspozycji SO w Siedlcach odtworzono zapis video znajdujący się w kopercie na str. 15 akt. Z odtworzonej płyty wynika, że oprócz obrazu słyszalny jest również wyraźnie dźwięk, który może odnosić się do przedmiotowego zdarzenia. Nadto sędzia sprawozdawca poinformował, iż dokonano sprawdzenia w internecie danych odnoszących się do kamery, wskazanej w piśmie Burmistrza Miasta i Gminy Ł., k. 450 - bez daty i sygn. urzędowej, oraz dokonano wydruku odnoszącego się do danych technicznych kamery, z którego wynika, że model kamery wskazany w piśmie posiada zdolności nagrywania. Prokurator wobec treści pisma k. 450 a także w związku z informacją Sądu wniósł o dokonanie weryfikacji dokumentu z k. 450 pod kątem możliwości utrwalania dźwięku. Pełnomocnik przyłączył się do wniosku prokuratora. Oskarżyciele zgodnie przyłączyli się do tego wniosku oświadczając, że według ich informacji kamera nie rejestruje jednak głosu. Obrońcy zgodnie wnieśli o oddalenie tego wniosku stwierdzając, iż podczas postępowania przed Sądem I instancji żadna ze stron podczas odtwarzania płyty z k. 15 nie kwestionowała faktu, że na płycie obok obrazu był zarejestrowany również dźwięk.

Sąd Okręgowy postanowił:

1. z uwagi na zgłoszone wnioski dowodowe, zarządzić przerwę w rozprawie do dnia **13 kwietnia 2016 roku godz. 10.00 sala nr 4;**
2. dopuścić dowód z opinii uzupełniającej biegłego z zakresu ruchu drogowego T. D. (2), któremu dostarczyć pismo procesowe oskarżycieli posiłkowych z dnia 9 marca 2016 roku oraz odpisy protokołów rozprawy z dni 3 i 11 marca 2016 roku, celem ustosunkowania się do zarzutów zawartych w piśmie procesowym oskarżycielki posiłkowej; określić biegłemu termin do sporządzenia opinii uzupełniającej do dnia 31 marca 2016 roku;
3. określić pełnomocnikowi oskarżycielki posiłkowej 3-dniowy termin do bliższego sprecyzowania zastrzeżeń do opinii biegłego T. D. (2) wynikających z pisma procesowego oskarżycielki procesowej z dnia 9 marca 2016 roku;
4. zażądać od Burmistrza Miasta i Gminy Ł. informacji czy: - wskazana w jego piśmie (bez daty i sygnatury) skierowanym do H. K., kamera IP kompaktowa megapikselowa dzień/noc model (...)o była w dniu 27 kwietnia 2014 roku i jest w dalszym ciągu zamontowana na skrzyżowaniu ul. (...) w Ł. oraz czy kamera ta faktycznie nie rejestruje dźwięku. Z w/w pisma wynika bowiem, że kamera ta rejestruje dźwięk. Nadto z powszechnie dostępnych informacji (np. internet) wynika, że dane techniczne tej kamery jednoznacznie wskazują, że kamera oprócz obrazu rejestruje także dźwięk. W przypadku gdyby kamera w dalszym ciągu była zamontowana na skrzyżowaniu zobowiązać Burmistrza do dostarczenia zapisu z tej kamery z ostatniego dnia poprzedzającego udzielenie informacji dla Sądu. Ponadto zobowiązać Burmistrza do przekazania kserokopii dokumentów odnoszących się do zakupu i danych technicznych w/w kamery. Określić Burmistrzowi termin do udzielenia odpowiedzi do dnia 31 marca 2016 roku.

Na rozprawie apelacyjnej w dniu 13 kwietnia 2016 r. sędzia sprawozdawca ujawnił pismo z załącznikami z dnia 29 marca 2016 roku sygn. ŁCI .55.1.2016 Burmistrza Miasta i Gminy Ł. oraz opinię uzupełniającą biegłego T. D. (2) z dnia 29 marca 2016 roku. Sąd postanowił, na podstawie art. 452 § 2 kpk zaliczyć w poczet materiału dowodowego w/w pismo z załącznikami oraz opinię uzupełniającą biegłego T. D. (2), k. 489-498. Pełnomocnik złożył pismo procesowe oskarżycieli posiłkowych oraz przyłączył się do pisma procesowego oskarżycieli posiłkowych i wniósł o wydanie opinii przez Instytut Ekspertyz Sądowych w K.. Oskarżyciele posiłkowi przyłączyli się do stanowiska pełnomocnika. Prokurator wniósł o nieuwzględnienie wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii biegłych z Instytutu Ekspertyz Sądowych, wniósł natomiast o wezwanie biegłych T. D. (2) i dr M. F. (1) celem udzielenia odpowiedzi na pytania oskarżycieli posiłkowych. Pełnomocnik oskarżycieli posiłkowych wniósł o dopuszczenie opinii z Instytutu Ekspertyz Sądowych celem przeprowadzenia stosownych badań i wydania opinii z pominięciem efektów dźwiękowych zawartych na kasecie z monitoringu. Obaj obrońcy oskarżonego wnieśli o nieuwzględnienie wniosku oskarżycieli posiłkowych. W tym miejscu, Przewodniczący stwierdził, że do tutejszego Sądu o godz. 10.00 wpłynęła uzupełniająca opinia biegłego dr M. F. (1). Przewodniczący zarządził 20 minut przerwy celem zapoznania się stron i Sądu z w/w opinią. Po przerwie,

Sąd postanowił, na podstawie art. 452 §2 kpk zaliczyć w poczet materiału dowodowego opinię uzupełniającą dr M. F. (1). Prokurator oświadczył, iż wątpliwości co do stanowiska dr F. zostały wyjaśnione, natomiast w dalszym ciągu podtrzymywał wniosek o wezwanie biegłego T. D. (2). Pełnomocnik oskarżycieli posiłkowych podtrzymywał wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii Instytucji Ekspertyz Sądowych, a w przypadku nieuwzględnienia tego wniosku, wniósł o wezwanie biegłego T. D. (2), gdyż nie ma zastrzeżeń co do opinii dr M. F. (1), w związku z czym nie wnosił o wzywanie tego biegłego na rozprawę. Oskarżyciele posiłkowi przyłączyli się do stanowiska swojego pełnomocnika. obrońcy oskarżonych podtrzymali swoje poprzednie stanowiska.

Sąd postanowił:

1. rozprawę odroczyć do 14 czerwca 2016 roku godz. 11.00;
2. na termin rozprawy wezwać biegłego T. D. (2);
3. decyzję odnośnie dopuszczenia dowodu z Instytutu Ekspertyz Sądowych podjąć po wydaniu uzupełniającej opinii przez biegłego T. D. (2).

Na rozprawie apelacyjnej w dniu 15 czerwca 2016 r. biegły T. D. złożył ustną opinię uzupełniającą. Pełnomocnik oskarżycieli posiłkowych podtrzymał wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii Instytutu Ekspertyz Sądowych, o co wnosił na poprzednim terminie rozprawy w dniu 13 kwietnia 2016 roku, nadto złożył prywatną opinię Biura (...), której odpisy doręczył stronom. Prokurator wniósł o ponowne wezwanie biegłego T. D. (2) i J. B., ewentualnie o dopuszczenie dowodu z opinii Instytutu Ekspertyz Sądowych. Obaj obrońcy oskarżonego wnieśli o niedopuszczenie opinii prywatnej jako dowodu w sprawie i nieuwzględnienie wniosków pełnomocnika oskarżycieli posiłkowych i prokuratora. Oskarżycielka posiłkowa przyłączyła się do stanowiska swojego pełnomocnika. Pełnomocnik oskarżycieli posiłkowych podtrzymał wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii Instytutu Ekspertyz Sądowych.

Sąd Okręgowy postanowił, na zasadzie art. 201 kpk a contrario, oddalić wnioski dowodowe oskarżycieli posiłkowych, ich pełnomocnika oraz prokuratora o dopuszczenie dowodu z opinii Instytutu Ekspertyz Sądowych w K. lub Wojskowej Akademii Technicznej w W. oraz o konfrontację biegłych wydających opinię to jest T. D. (2) i J. B.. Uzasadniając to, tym, iż wbrew stanowisku oskarżycieli posiłkowych, ich pełnomocnika oraz prokuratora opinia biegłych T. D. (2) i M. F. (1) jest pełna, nie zawiera wewnętrznych sprzeczności, a fakt, że różni się w niektórych aspektach od opinii biegłego J. B. nie uzasadnia przyjęcia tezy, że istnieje konieczność wywołania kolejnej opinii np. z Instytutu Ekspertyz Sądowych. Złożona w dniu dzisiejszym ekspertyza prywatna nie odnosi się do kwestii szczególnych, do których wymagana jest wiedza specjalna biegłych, a jedynie do oceny zachowania pokrzywdzonego w kontekście ewentualnie naruszenia przepisów prawa o ruchu drogowym, które to rozstrzygnięcia należą w konsekwencji do gestii sądu orzekającego.

Dołączono do akt sprawy ekspertyzę mgr inż. G. L..

Sąd Okręgowy postanowił zaliczyć w poczet materiału dowodowego:

- opinię pisemną biegłych T. D. (2) i M. F. (1) k. 418-436,
- pisma Urzędu Gminy w Ł. k. 450, 483- 486,
- opinię uzupełniającą biegłego T. D. (2) k. 489-498,
- opinię uzupełniającą M. F. (1) k. 517-520.

Po udzieleniu głosu stronom, obrońca oskarżonego adw. A. S. wniósł o zmianę wyroku i uniewinnienie oskarżonego, ewentualnie o umorzenie postępowania wobec przedawnienia karalności wykroczenia, ewentualnie wniósł o zmianę wyroku i wymierzenie oskarżonemu kary 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat, orzeczenie grzywny 100 stawek po 10 zł, orzeczenie nawiązek z art. 46 kk po 1000 zł

na rzecz pokrzywdzonych, wniósł także o nieuwzględnienie apelacji oskarżycieli posiłkowych i prokuratora. obrońca oskarżonego adw. R. K. przyłączył się do stanowiska adw. A. S., poparł apelację osobistą oskarżonego, wniósł o zmianę opisu czynu przez przyjęcie, że naruszenie zasad ruchu drogowego miało charakter nieumyślny a nadto przyjęcie, że przekroczenie dozwolonej prędkości wynosiło 16,3 km/h, wniósł także o nieuwzględnienie apelacji oskarżycielki posiłkowych i prokuratora. Oskarżycielka posiłkowa H. K. poparła swoją apelację. Pełnomocnik oskarżycieli posiłkowych poparł apelację oskarżycieli posiłkowych i wniósł o zmianę wyroku poprzez wymierzenie oskarżonemu kary 3 lat pozbawienia wolności, przyłączył się do apelacji prokuratora i wniósł o zasądzenie od oskarżonego zadośćuczynienia w kwocie 30.000 zł na rzecz oskarżycieli posiłkowych, wniósł także o nieuwzględnienie apelacji oskarżonego i jego obrońcy. Prokurator wniósł o nieuwzględnienie apelacji obrońcy oskarżonego i oskarżonego, poparł apelację oskarżycieli posiłkowych i apelację Prokuratora Rejonowego w Siedlcach. Oskarżycielka posiłkowa ponownie zabrała głos i przyłączyła się do stanowiska swojego pełnomocnika i prokuratora.

Sąd Okręgowy w Siedlcach zważył, co następuje:

Apelacja prokuratora okazała się trafna jedynie w zakresie obrazy art. 46 § 1 kk oraz charakteru środka karnego zakazu prowadzenia pojazdów, w pozostałym zakresie, jako niezasadna nie zasługiwała na uwzględnienie. Apelacja oskarżycieli posiłkowych, obrońcy oskarżonego oraz samego oskarżonego S. W. okazała się z kolei zasadna jedynie odnośnie zarzutów dotyczących opinii biegłych przedstawionych w przedmiotowej sprawie. Uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, mimo uwzględnienia zarzutów odnoszących się do tychże opinii, nie było jednak konieczne, albowiem Sąd Odwoławczy w myśl art. 452 § 2 kpk, znowelizowanego z dniem 01 lipca 2015 roku, dopuszcza dowody na rozprawie, jeżeli nie jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu w całości. Sytuacja taka miała miejsce w przedmiotowej sprawie, gdzie Sąd Okręgowy uzupełnił zgromadzony w tej sprawie materiał dowodowy. Dodać przy tym należy, iż z dniem 01 lipca 2015 r. uchylono także art. 452 § 1 kpk zakazujący przeprowadzania przez Sąd Odwoławczy postępowania dowodowego co do istoty sprawy. Dowody przeprowadzone na kolejnych rozprawach apelacyjnych przyczyniły się do utwierdzenia Sądu II instancji w przekonaniu o słuszności zaskarżonego rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego w zakresie sprawstwa oskarżonego i jego winy, rzutując jednak na zmianę opisu czynu przypisanego S. W. poprzez ustalenie, iż dopuszczalną prędkość (50 km/h) przekroczył on o 16,3 km/h. Korekty w orzeczeniu reformatoryjnym wymagało także pierwszoinstancyjne rozstrzygnięcie odnośnie kary oraz środków karnych wymierzonych oskarżonemu, kwestionowane w istocie przez wszystkich apelujących.

Poprzedzając zasadniczą część rozważań wskazania wymaga, iż odpowiedzialność za „spowodowanie” wypadku nie ogranicza się jedynie do sprawców wyłącznie winnych lub w przeważającej mierze odpowiadających za dojsię do wypadku. Jak orzekł Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 08 kwietnia 2013 r., sygn. II KK 206/12, w którym stwierdził, iż współodpowiedzialni za występek określony w art. 177 § 1 lub § 2 kk (spowodowanie wypadku drogowego) mogą być dwaj współuczestnicy ruchu, a czasem nawet większa ich liczba. Warunkiem takiej oceny prawnej jest stwierdzenie, w odniesieniu do każdego z tych uczestników z osobna, że w zarzucalny sposób naruszył on, chociażby nieumyślnie, zasady bezpieczeństwa w ruchu, a także, że pomiędzy jego zachowaniem a zaistniałym wypadkiem istnieje powiązanie przyczynowe oraz tego, że istnieje normatywna podstawa do przyjęcia, iż zachowanie uczestnika ruchu powiązane przyczynowo z wypadkiem zasługuje z kryminalno-politycznego punktu widzenia na ukaranie. Ten ostatni wyznacznik odpowiedzialności oceniać należy według kryterium, w myśl którego przypisywalny jest tylko taki skutek, który został przez danego uczestnika ruchu spowodowany w wyniku sprowadzenia przezeń niedozwolonego niebezpieczeństwa (ryzyka) jego powstania albo istotnego zwiększenia ryzyka już istniejącego (a będącego np. wynikiem zachowania innego współuczestnika ruchu) – oczywiście w razie zrealizowania się tego właśnie niebezpieczeństwa (ryzyka) w postaci skutku spełniającego znamiona typu czynu określonego w art. 177 § 1 lub § 2 kk (Biul.PK 2013/4/7-16, OSP 2014/6/63, KZS 2014/6/25, LEX nr 1311397).

W przedmiotowej sprawie kapitalne znaczenie miało ustalenie, że do wypadku przyczynił się także oskarżony, jak również ustalenie, iż między zachowaniem oskarżonego, polegającym na nieprzestrzeganiu przepisów ruchu drogowego i przekroczeniu administracyjnie dozwolonej prędkości a zaistnieniem wypadku, wskutek którego

pokrzywdzony T. K. poniósł śmierć, istniało powiązanie przyczynowo-skutkowe, które stanowiło ono *condicio sine qua non* całego zdarzenia.

W powyższym kontekście, jak już uprzednio wskazano, dostrzeżenie przez Sąd Odwoławczy wadliwości opinii dotychczas przeprowadzonych w pierwszoinstancyjnym postępowaniu sądowym, wespół z trafnością zarzutów apelacyjnych skarżących polegających na wyczerpującej i uzasadnionej argumentacji przemawiającej za uznaniem, iż rzeczywiście cechuje je niepełność oraz niejasność, implikowała konieczność dopuszczenia dowodu z kolejnej, kompleksowej opinii biegłych z zakresu rekonstrukcji wypadków drogowych oraz medycyny sądowej mgr. T. D. oraz dr. med. M. F. (1). Niemożliwym było bowiem uznanie, iż dotychczas przeprowadzone w sprawie opinie mogły zostać uznane za wyczerpujące, jasne i pełne, a przez to wiarygodne i pozwalające na poczynienie pozbawionych błędów ustaleń faktycznych. Niemniej jednak, dopuszczenie przez Sąd II instancji dowodu w postaci opinii w/w biegłych T. D. i dr. med. M. F., które uwzględniły wszelkie okoliczności trafnie podnoszone przez skarżących, dowiodło słuszności zaskarżonego wyroku co do słuszności przypisania oskarżonemu przestępstwa z art. 177 § 2 kk.

Opinię tę Sąd Odwoławczy uznał za wyczerpującą, zrozumiałą, jasną, pełną oraz pozbawioną jakichkolwiek uchybień, podnoszonych przez strony w skargach apelacyjnych. Została ona sporządzona przez 2-osobowy zespół biegłych, niezających stron, nienastawionych emocjonalnie do sprawy, posiadających wieloletnie doświadczenie w swoich dziedzinach. Uwzględniła przez to skorelowaną ze sobą specjalistyczną wiedzę o rekonstrukcji wypadków drogowych oraz wiedzę z zakresu medycyny sądowej. Odpowiedzi na dodatkowe pytania z nią związane skierowane do biegłych zostały udzielone nader obszernie oraz szczegółowo na kolejnych rozprawach apelacyjnych, które chociaż przedłużyły niniejsze postępowanie, w ocenie Sądu Okręgowego, były w realiach tej sprawy konieczne i uczyniły zadość wymogowi dążenia do prawdy materialnej (art. 2 § 2 kpk).

Biegli stwierdzili w niej, iż bezpośrednią przyczyną wypadku było nieprawidłowe zachowanie obu jego uczestników, oskarżonego S. W. i pokrzywdzonego T. K., a oskarżony miałby możliwość jego uniknięcia, dysponując odcinkiem drogi 36,4 m, gdyby prowadził pojazd z prędkością dopuszczalną. Między wypadkiem, które spowodowały u pokrzywdzonego obrażenia wskazane w treści zarzutu, a jego śmiercią, istniało także ściśle powiązanie przyczynowe.

Opinia tych biegłych odnosi się do wszelkich okoliczności sprawy w postaci: czasu samego zdarzenia, warunków pogodowych, jakie wówczas istniały, otoczenia, oznakowania i oświetlenia, ukształtowania drogi, czasu hamowania, czasu w którym pokrzywdzony znajdował się na jezdni, prędkości z jaką poruszał się pieszy oraz samochód kierowany przez oskarżonego, bezpośredniej przyczyny wypadku, przyczynienia się obu uczestników ruchu drogowego, przekroczenia dopuszczalnie administracyjnie prędkości i jej wartościowego oznaczenia oraz wskazania konkretnych przepisów ruchu drogowego, które naruszył oskarżony, możliwości uniknięcia potrącenia pieszego przez S. W., położenia sytuacyjnego T. K. i samochodu oskarżonego oraz ich sukcesywnego przemieszczania się w trakcie zdarzenia, manewrów obronnych oskarżonego, jak również uwzględnia dane techniczne samochodu.

Oceniając ją przez pryzmat wymogów płynących z art. 7 kpk, Sąd Okręgowy nie dopatrył się w toku rozumowania biegłych jakichkolwiek sprzeczności, czy też niejasności. Ich argumentacja, odnosząca się do poszczególnych zarzutów apelacyjnych i pytań stron jest zarówno fachowa, wyczerpująca, jak i przekonująca. Z wszelkich powyższych względów, Sąd Okręgowy uznał ją za zasługującą na obdarzenie przymiotem wiarygodności i na niej oparł swoje orzeczenie.

Ocena wiarygodności dowodów w postaci zeznań świadków, przypadkowych osób, a bezpośrednich świadków zdarzenia, kwestionowana przez oskarżonego i jego obrońcę, również spotkała się z akceptacją Sądu II instancji. Co charakterystyczne, poszczególne treści ich depozycji z uwagi na niezwykłą dynamikę zdarzenia oraz znaczny upływ czasu, jaki od niego upłynął, mogą się nieznacznie różnić między sobą, zarówno wewnątrz, jak i zewnątrz, na co zresztą wskazuje obrońca. Niemniej jednak, stwierdzenia wymaga, iż dowód w postaci zapisu z monitoringu, pozwolił na pełną i skrupulatną weryfikację relacji o przedmiotowym zdarzeniu przedstawionych w poszczególnych fragmentach ich zeznań oraz subiektywnych odczuć świadków w nich zawartych, przykładowo dotyczących wysokości na jaką „wyleciał” w powietrze pokrzywdzony, czy też odległości, jaką pokonał oskarżony zanim się zatrzymał po

potrąceniu T. K.. W ocenie Sądu Okręgowego, w konsekwencji powyższego, obraza art. 7 kpk, jaka miałyby wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, w odniesieniu do oceny zeznań świadków pozostaje wykluczona.

Zastrzeżeń Sądu Odwoławczego nie budzi także dokonana przez Sąd I instancji ocena wyjaśnień oskarżonego S. W., w których zaprzecza on swojemu sprawstwu i nie przyznaje się do winy, nie negując jednocześnie tego, iż to on potrącił pokrzywdzonego T. K.. Jego relacja o przedmiotowym zdarzeniu nie wytrzymała konfrontacji z pozostałymi zgromadzonymi w sprawie dowodami, w szczególności z zapisem z monitoringu, zeznaniami świadków Ź. G. i P. C., jak również z opinią biegłych T. D. i M. F..

Z przedstawionych wyżej względów, brak jest w niniejszej sprawie jakichkolwiek podstaw, aby stwierdzić w przedmiotowej sprawie obrazę art. 7 kpk, która miałyby wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia.

Analogicznie, za nieuzasadnione uznano zarzuty naruszenia art. 4 kpk, art. 6 kpk oraz art. 410 kpk. Zasygnalizować przy tym należy, iż z uwagi na to, iż zostały one poniesione przez obrońcę oskarżonego w pkt II i pkt 3 wniesionej przez niego apelacji (zachowano oryginalną numerację) jedynie w związku z innymi zarzutami obrazy prawa procesowego, a przy jednolitej argumentacji, której bezzasadność została już omówiona, za niecelowe uznano dublowanie wywołu.

Na uwzględnienie nie zasługiwał także zarzut obraz art. 5 § 2 kpk., albowiem Sąd orzekając w tej sprawie zobligowany byłby do jego zastosowania dopiero wtedy, gdy powziętych wątpliwości nie dałoby się rozstrzygnąć w drodze postępowania dowodowego i oceny dowodów przeprowadzonej zgodnie ze standardami wyznaczonymi przez art. 7 kpk, co nie miało jednak miejsca w tej sprawie.

Sąd II instancji nie podzielił także podniesionych przez obrońcę oskarżonego zarzutów apelacyjnych obrazy przepisów prawa procesowego art. 167 kpk w zw. z art. 170 § 1 kpk w zw. z art. 2 § 2 kpk, dotyczących oddalenia wniosków dowodowych. Pierwszy i drugi (podpunkt a. i b.) z wniosków dowodowych zgłoszonych przez obrońcę we wniesionym przez niego środku odwoławczym został już rozpoznany przez Sąd Rejonowy w Siedlcach, zaś Sąd Okręgowy podzielił stanowisko i argumentację tegoż Sądu co do decyzji procesowych odnoszących się do ich nieuwzględnienia, uznając ją tym samym za słuszną, opartą na właściwej podstawie prawnej i niewymagającą tym samym ponownego przytaczania. Celem jej uzupełnienia wskazać jedynie można, iż dysponowanie przez Sąd ferujący zaskarżony wyrok dokumentacją fotograficzną, jak również dowodem szczególnym jakim jest zapis z monitoringu samego momentu zdarzenia, gdzie widoczne jest otoczenie skrzyżowania wraz z otaczającą je zielenią, jego oznakowanie i oświetlenie, czyni w/w wnioski całkowicie bezzasadnymi, nieprzydatnymi dla rozstrzygnięcia sprawy i zmierzającymi jedynie do przedłużenia niniejszego postępowania. Ten obiektywny dowód, z uwagi na dość wysoką jakość zapisu oraz swój charakter, umożliwiając zapoznanie się z nim na każdym etapie postępowania, także w postępowaniu apelacyjnym, rozwiął wszelkie wątpliwości Sądu Okręgowego we wskazywanych przez obrońcę w ramach w/w zarzutu zakresie. Trzeci z wniosków (podpunkt c) został uwzględniony, a wszelkie kwestie i pytania do biegłego w nim podniesione zamknęły się w ramach opinii przeprowadzonej w postępowaniu apelacyjnym, która została już umówiona i oceniona we wcześniejszej części tego uzasadnienia.

Jako chybiony uznano także zarzut obrońcy oskarżonego w zakresie naruszenia art. 424 § 1 pkt 1 kpk. W myśl przepisu art. 455a kpk, dodanego ustawą z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r., poz. 396), jaki wszedł w życie z dniem 01 lipca 2015 r., nie można uchylić wyroku z tego tylko powodu, że jego uzasadnienie nie spełnia wymogów określonych w art. 424 kpk. Podnosząc jednak ów zarzut apelujący powinien powiązać go z innymi zarzutami odwoławczymi w celu wzmocnienia argumentacji co do wadliwości wydanego wyroku. Obrońca oskarżonego we wniesionej apelacji wymogom tym sprostał jedynie w odniesieniu do dowodu w postaci opinii biegłego oraz kwestii warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności, co uwzględniono w postępowaniu apelacyjnym i orzeczeniu reformatoryjnym Sądu Odwoławczego. Uchybienia związane z pisemnymi motywami zaskarżonego wyroku, polegające m.in. na pominięciu przez Sąd Rejonowy danych kwestii, zostały zrekompensovane skarżącemu w niniejszych rozważaniach. Jednakże, sama ewentualna wadliwość uzasadnienia pierwszoinstancyjnego, nie miała w tej sprawie wpływu na treść zaskarżonego wyroku i przekonanie Sądu Odwoławczego o słuszności zaskarżonego rozstrzygnięcia co do sprawstwa oskarżonego.

Wobec zmiany dokonanej w wyroku Sądu II instancji w zakresie ustalenia prędkości z jaką poruszał się oskarżony i zmiany samego opisu czynu, jaki w efekcie przypisano oskarżonemu, słuszności nie sposób odmówić zarzutom oskarżycieli posiłkowych, dotyczącym błędów w ustaleniach faktycznych Sądu Rejonowego poczynionych w tym zakresie. Niemniej jednak, błąd ten, wynikający z wadliwej i niekompletnej oceny dowodów przeprowadzonych w pierwszoinstancyjnym postępowaniu sądowym, został konwalidowany przez Sąd Odwoławczy poprzez stosowne, uzupełniające postępowanie dowodowe. Nie miał także wpływu na rozstrzygnięcie co do sprawstwa oskarżonego, warunkując jedynie korektę opisu czynu.

Podobnie, wskazywany przez oskarżycieli posiłkowych, niegdysiejszy udział oskarżonego w wyścigach samochodowych oraz związane z nim "semiprofesjonalne przygotowanie" S. W. do prowadzenia pojazdów mechanicznych, nie przekonały Sądu II instancji o zasadności ich zarzutu. Wszystkich kierowców, niezależnie od wykonywanego przez nich zawodu, zainteresowań, czy też częstotliwości z jaką wsiadają za kierownicę pojazdów mechanicznych, obowiązują bowiem te same, jednolite przepisy ruchu drogowego.

Zarzucany przez obrońcę oskarżonego błąd w ustaleniach faktycznych dot. pozytywnej prognozy kryminologicznej, zostanie omówiony szczegółowo w dalszej części niniejszych rozważań w ramach zarzutów dotyczących rozstrzygnięcia o karze.

Za pozbawiony merytorycznych podstaw uznano zarzut obrazu przepisu prawa materialnego art. 177 § 2 kk oskarżycieli posiłkowych. Skarżący nie negują w nim właściwej subsumcji ustaleń faktycznych poczynionych w tej sprawie pod konkretne normy prawa materialnego, domagając się innej kwalifikacji prawnej czynu oskarżonego, lecz kwestionują w istocie orzeczenie o karze. W tym miejscu, w kontekście obrazu art. 177 § 2 kk, wystarczającym będzie zatem stwierdzenie, iż mieści się ono w granicach zagrożenia ustawowego przewidzianego w tym przepisie (kara pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8).

Nietrafny pozostaje także zarzut naruszenia art. 177 § 2 kk, poniesiony przez obrońcę oskarżonego. W sytuacji wypełnienia przez S. W. absolutnego kompletu znamion czynu z art. 177 § 2 kk w postaci spowodowania przez niego wypadku drogowego wskutek naruszenia zasad bezpieczeństwa w ruchu lądowym poprzez niedostateczną obserwację drogi i przekroczenie dopuszczalnej administracyjnie prędkości o co najmniej 16,3 km/h, wespół ze śmiertelnym skutkiem tegoż wypadku i ustaleniem, iż oskarżony miałby możliwość jego uniknięcia nie naruszając w/w zasad, o kwalifikacji prawnej z art. 86 § 1 kw nie może być bowiem mowy.

Chybione są także zarzuty oskarżonego dotyczące obrazu przepisów prawa materialnego odnośnie art. 53 § 2 kk i art. 54 § 1 kk. Jak wskazuje się w orzecznictwie Sądu Najwyższego oraz sądów powszechnych, przepisy te zawierają jedynie dyrektywy sądowego wymiaru kary i jako takie same w sobie nie mogą stanowić podstawy zarzutów apelacyjnych. Nie mają one bowiem charakteru norm stanowczych (zawierających nakaz lub zakaz określonego zachowania), zatem ich obraza - w rozumieniu art. 438 pkt 1 kpk - nie wchodzi w grę. Przepisy te określają objętą sferą swobodnego sędziowskiego uznania ogólne dyrektywy wymiaru kary, dlatego podważenie przyjętej na ich podstawie oceny sądu jest możliwe tylko w ramach zarzutu rażącej niewspółmierności kary (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 maja 2015 r., sygn. II KK 126/15, LEX nr 1786791, Prok. i Pr.-wkł. 2015/9/5, KZS 2015/9/11; wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 26 maja 2015 r., sygn. II AKa 92/15, LEX nr 1754196).

Przechodząc zatem do zarzutów dotyczących niewspółmierności kary i środków karnych, za zasadne w pierwszej kolejności uznano odniesienie się do wymiaru kary, następnie, do możliwości warunkowego zawieszenia jej wykonania, zaś na zakończenie do kwestii środków karnych.

Bezspornie, wymiar kary jak i jej ewentualne warunkowe zawieszenie stanowią zagadnienia ściśle ze sobą związane, a rozstrzygnięcie o zasadności warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności stanowi integralną część orzeczenia o karze i w istotnym stopniu wpływa na drugoinstancyjną ocenę, czy orzeczona represja karna nosi cechy rażącej niewspółmierności w rozumieniu art. 438 pkt 4 kpk (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 maja 2013 r., sygn. II KK 131/13, LEX nr 1319254). Także z uwagi na ograniczenia płynące z art. 69 § 1 kk odnoszące się m.in.

do samego wymiaru kary, jaka może w ogóle zostać warunkowo zawieszona, celem było omówienie tych zagadnień we wskazanej we wcześniejszej części wywodu kolejności.

Ustosunkowując się bezpośrednio do zarzutów skarżących polegających na wymierzeniu przez Sąd Rejonowy w Siedlcach kary rażąco niewspółmiernej, wskazać należy, iż w ocenie Sądu Okręgowego, ze szczegółowej analizy całokształtu materiału dowodowego wynika, iż w realiach niniejszej sprawy, karą rażąco surową nie jest kara 2 lat pozbawienia wolności.

Rażąca niewspółmierność kary jest uchybieniem, o którym można mówić jedynie wówczas, gdy suma zastosowanych kar i środków karnych, wymierzonych za popełnione przestępstwo, nie odzwierciedla należyte stopnia społecznej szkodliwości czynu oraz nie zapewnia realizacji celów kary. Ponadto, orzeczona kara lub środek karny mogą być uznane za niewspółmierne, gdy nie uwzględniają w sposób właściwy zarówno okoliczności popełnionego czynu, jak i osobowości sprawcy.

Chociaż z kwestią braku warunkowego zawieszenia wykonania w zaskarżonym wyroku Sąd II instancji się nie zgodził, w pierwszoinstancyjnym wymiarze kary orzeczonej wobec oskarżonego nie dopatrył się jakichkolwiek uchybień.

W ocenie Sądu Odwoławczego, Sąd Rejonowy wymierzając S. W. karę za czyn przypisany mu w zaskarżonym wyroku uwzględnił okoliczności zarówno te dla niego obciążające, jak i przemawiające na jego korzyść, o czym przekonuje zarówno sam wymiar orzeczonej sankcji, jak i treść pisemnych motywów wyroku. Jednocześnie Sąd nadał im właściwą rangę i znaczenie, słusznie wskazując w gronie okoliczności obciążających na wysoki stopień winy sprawcy, wynikający z braku poszanowania zasad ruchu drogowego (takie przekroczenie prędkości administracyjnie dopuszczalnej zawsze jest umyśle, zaś oskarżony miał obowiązek ustąpić pierwszeństwa pokrzywdzonemu znajdującemu się na przejściu dla pieszych), wysoki stopień społecznej szkodliwości czynu i jego tragiczne skutki w postaci śmierci pokrzywdzonego T. K.. W gronie okoliczności łagodzących Sąd Rejonowy trafnie wskazał dotychczasową niekaralność oskarżonego oraz jego młody wiek, związany z dalszym kontynuowaniem nauki.

Należyte zważony bilans i kompilacja tychże okoliczności, słusznie doprowadził Sąd Rejonowy do orzeczenia o karze w dolnych granicach ustawowego zagrożenia z art. 177 § 2 kk. Zasadnym w tym miejscu jest przypomnieć, iż przestępstwo z art. 177 § 2 kk, popełnione przez oskarżonego, zagrożone jest karą pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8. W ocenie Sądu Okręgowego, chociaż nie zostało to wskazane w uzasadnieniu pierwszoinstancyjnym, wymiar kary 2 lat pozbawienia wolności, uwzględnia także przyczynienie się do zdarzenia przez pokrzywdzonego oraz całokształt zachowania S. W. po popełnieniu zarzucanego mu czynu (zarówno bezpośrednio po wypadku, jak i w trakcie toczącego się przeciwko niemu postępowania przygotowawczego i postępowania sądowego). Nadto, o taki wymiar kary wnosił oskarżyciel publiczny, jeszcze kiedy ustalenia faktyczne Sądu co do prędkości z jaką poruszał się oskarżony w momencie wypadku, były mniej korzystne, niż w orzeczeniu reformatoryjnym.

Jednocześnie, Sąd Okręgowy nie podzielił argumentacji oskarżonego, na pierwszy plan wysuwającej jego młody wiek, (S. W. podniósł nawet w tym względzie zarzut obrazy art. 54 kk), jaki w jego ocenie przemawiał za złagodzeniem kary.

Jak wskazuje się w orzecznictwie, przepis art. 54 kk nie zawiera dyrektywy pobłażliwego, czy nawet łagodnego traktowania sprawców, a więc wynikające z tej szczególnej dyrektywy wymiaru kary pierwszeństwo celów wychowawczych kary nie warunkuje automatycznie i nie oznacza nakazu orzekania wobec sprawców młodocianych wyłącznie kar łagodnych. Młody wiek i względy wychowawcze, określone dyspozycji art. 54 § 1 kk nie mają bowiem samodzielnego bytu jako podstawa szczególnego kształtowania wymiaru kary poprzez jej złagodzenie, a stanowią jedynie punkt wyjściowy i muszą być zestawione z pozostałymi okolicznościami przedmiotowymi i podmiotowymi, mającymi znaczenie dla wymiaru kary. Względy wychowawcze w odniesieniu do młodocianych w żadnym razie nie mogą stać zatem wyżej, niż stopień winy sprawcy lub społecznej szkodliwości samego czynu (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 06 listopada 2015 r., sygn. II AKa 306/15, LEX nr 1950287; wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 20 sierpnia 2015 r., sygn. II AKa 174/15, LEX nr 1793852).

Stwierdzenia w tym miejscu wymaga, iż młody wiek oskarżonego został należycie zważony we wzajemnym powiązaniu ze wszystkimi opisanymi wyżej okolicznościami łagodzącymi i obciążającymi oraz uwzględniony w adekwatnym wymiarze kary wymierzonej oskarżonemu.

Jednocześnie Sąd Odwoławczy nie podzielił poglądu Sądu Rejonowego, który w pisemnych motywach zaskarżonego wyroku wskazał, iż w przedmiotowej sprawie nie zachodzą absolutnie żadne przesłanki przemawiające za warunkowym zawieszeniem wykonania wobec oskarżonego kary pozbawienia wolności i tylko bezwzględna kara związana z izolacją penitencjarną spełni cele prewencji ogólnej i szczególnej. Brak jakichkolwiek rozważań o pozytywnej prognozie kryminologicznej dotyczącej oskarżonego uznano tym samym za niezrozumiałe.

Za przyjęciem pozytywnej prognozy kryminologicznej w przedmiotowej sprawie przemawiają przede wszystkim przesłanki takie jak: postawa S. W., jego młody wiek, dotychczasowy sposób życia oraz niekaralność. Wskazać przy tym należy, iż w ocenie Sądu Okręgowego, fakt przekroczenia prędkości administracyjnie dopuszczalnej o 16,3 km/h i spowodowanie w efekcie nieumyślnie wypadku drogowego, w szczególności wobec przyczynienia się pokrzywdzonego, nie warunkuje konieczności izolacji więziennej oskarżonego, aby uświadomić mu naganność jego zachowania oraz zapobiec jego powrotowi do przestępstwa, w szczególności biorąc pod uwagę, iż popełnił występki nieumyślne. Wystarczającym w tym względzie będzie bowiem całość represji karnej w postaci: kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, kary grzywny w wymiarze 100 stawek dziennych orzeczonej na podstawie art. 71 § 1 kk, przy ustaleniu wysokości jednej stawki na kwotę 30 zł, środka karnego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 4 lat oraz stosownych nawiązek na rzecz pokrzywdzonych.

Poza omówioną powyżej pozytywną prognozą kryminologiczną, przy orzeczeniu o warunkowym zawieszeniu wykonania kary pozbawienia wolności kluczowym było także spełnienie pozostałych przesłanek określonych w art. 69 § 1 kk, związanych z możliwością takiego rozstrzygnięcia.

Zgodnie z dyspozycją art. 69 § 1 kk w obecnym brzemieniu (po nowelizacji treści tego przepisu jaka miała miejsce w dniu 01 lipca 2015 r.) sąd może warunkowo zawiesić wykonanie kary pozbawienia wolności orzeczonej w wymiarze nieprzekraczającym roku, jeżeli sprawca w czasie popełnienia przestępstwa nie był skazany na karę pozbawienia wolności i jest to wystarczające dla osiągnięcia wobec niego celów kary, a w szczególności powrotowi do przestępstwa.

Art. 69 § 1 kk w brzemieniu sprzed 01 lipca 2015 r. dopuszczał możliwość warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności w wymiarze do 2 lat, nie przewidując jednocześnie obostrzenia rygorów dobrodziejstwa warunkowego zawieszenia wykonania kary w postaci braku skazania na karę pozbawienia wolności w momencie orzekania.

Zgodnie z naczelną zasadą odpowiedzialności karnej, określoną w art. 4 § 1 kk jeżeli w czasie orzekania obowiązuje ustawa inna niż w czasie popełnienia przestępstwa, stosuje się ustawę nową, jednakże należy stosować ustawę obowiązującą poprzednio, jeżeli jest względniejsza dla sprawcy.

Kolizja ustaw w czasie implikująca konieczność rozważenia przez Sąd ferujący wyrok, który ze stanów prawnych jest korzystniejszy dla oskarżonego, zaistniała także w przedmiotowej sprawie, gdzie oskarżony zarzucany mu czyn popełnił w dniu 27 kwietnia 2014 r., a zatem przed nowelizacją przepisów Kodeksu Karnego.

W niniejszej sprawie wątpliwości nie podlega fakt, iż względniejsze dla S. W. jest brzmienie art. 69 kk sprzed 01 lipca 2015 r. Nadto, zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego, jaki podlegał kontroli instancyjnej Sądu Okręgowego zapadł w dniu 24 kwietnia 2015 r., a zatem przed nowelizacją Kodeksu Karnego i Kodeksu Postępowania Karnego, jaka miała miejsce w w/w dacie. Z tych względów, bezspornym pozostaje, iż w tej sprawie dopuszczalny wymiar kary pozbawienia wolności, jaka podlegałaby warunkowemu zawieszeniu jej wykonania, powinien być zatem dookreślony na 2 lata pozbawienia wolności. Kara pozbawienia wolności orzeczonej wobec oskarżonego nie przekracza tego wymiaru. Warunkowe zawieszenie wykonania kary było zatem możliwe.

W ocenie Sądu Okręgowego, okres 4 (czterech) lat próby pozwoli na pozbawioną wątpliwości weryfikację pozytywnej prognozy kryminologicznej, postawionej w stosunku do S. W., ukazując w pełni jej trafność.

Kierując się przedstawionymi wyżej racjami, Sąd Okręgowy, na podstawie art. 69 § 1 i 2 kk i art. 70 § 1 pkt 1 kk w zw. z art. 4 § 1 kk, wykonanie orzeczonej w stosunku do oskarżonego S. W. kary 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności zawiesił tytułem próby na okres 4 (czterech) lat.

Jako dodatkową dolegliwość, Sąd Odwoławczy orzekł wobec oskarżonego na podstawie art. 71 § 1 kk w zw. z art. 4 § 1 kk karę grzywny wysokości 100 (stu) stawek dziennych, po ustaleniu wysokości jednej stawki dziennej na kwotę 30 (trzydziestu) złotych. Kara grzywny orzeczona na tej podstawie jest ściśle związana z zastosowaniem środka probacyjnego w postaci warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności, a funkcją tej grzywny jest urealnienie dolegliwości związanej z tym rozstrzygnięciem. Sama wysokość stawki dziennej uwzględnia wytyczne z art. 33 § 3 kw – dochody sprawcy, jego warunki osobiste, rodzinne, stosunki majątkowe i możliwości zarobkowe. Przy czym, oskarżony, nieposiadający stałego zatrudnienia, orzeczoną wobec niego karę grzywny może wykonać chociażby w systemie ratalnym składając stosowny wniosek do Sądu Rejonowego w Siedlcach, na co zezwala art. 49 § 1 kk.

Zastosowanie przepisu art. 4 § 1 kk w podstawie prawnej rozstrzygnięcia o karze grzywny jest po raz kolejny uzasadnione kolizją ustaw w czasie, albowiem przepis art. 71 § 1 kk, analogicznie jak art. 69 § 1 kk i art. 70 § 1 kk, został znowelizowany z dniem 01 lipca 2015 r., a jego obecne brzmienie jest surowsze, albowiem nie przewiduje ograniczenia możliwości orzeczenia przy warunkowym zawieszeniu wykonania kary pozbawienia wolności kary grzywny do 270 stawek dziennych.

Z powyższych względów, Sąd Okręgowy na podstawie art. 71 § 1 kk w zw. z art. 4 § 1 kk orzekł wobec oskarżonego karę 100 (stu) stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 30 (trzydziestu) złotych.

Przechodząc do kwestii środków karnych, z aprobatą Sądu II instancji nie spotkało się pierwszoinstancyjne orzeczenie o środku karnym w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych kat. B, albowiem nie wykluczyłoby oskarżonego z grona kierowców, lecz ograniczyłoby jedynie rodzaje pojazdów, jakimi mógłby się w dalszym ciągu poruszać. W efekcie, nie spełniłoby ono celów orzeczenia zakazu prowadzenia pojazdów i wymagało korekty. Skonstatować przy tym należy, iż w sposób niezrozumiały dla Sądu Odwoławczego, Sąd I instancji w pisemnych motywach wyroku nie pochylił się w ogóle nad tą kwestią, nie tłumacząc jednocześnie, dlaczego właściwie uznał za zasadne orzeczenie środka karnego jedynie w odniesieniu do pojazdów mechanicznych kat. B. Pomimo tego, siedmioletni zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych, postulowany przez prokuratora w wywiedzionej przez niego apelacji, wobec przyczynienia się pokrzywdzonego, uznano w realiach tej sprawy za rażąco surowy, a przez to niezasadny i niezaskługujący na uwzględnienie. Na marginesie dodać jedynie można, iż obowiązek zwrotu prawa jazdy do właściwego miejscowo Wydziału Komunikacji, który wydał ów dokument, wynika z utrzymania w mocy pkt IV zaskarżonego wyroku. Przy czym, dopiero od daty zwrotu prawa jazdy zacznie swój bieg 4-letni czasookres, na jaki orzeczono wobec oskarżonego zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych. Przytoczenie art. 4 § 1 kk w postawie prawnej rozstrzygnięcia, po raz kolejny uwarunkowane jest zastosowaniem w odniesieniu do oskarżonego S. W. przepisów prawa materialnego kk, w brzmieniu sprzed nowelizacji 01 lipca 2015 r.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy, na podstawie art. 42 § 1 kk w zw. z art. 4 § 1 kk, orzekł wobec oskarżonego S. W. środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 4 (czterech) lat.

Odnosząc się do zarzutu prokuratora dotyczącego obrazy art. 46 § 2 kk, wskazania wymaga, iż rację ma oskarżyciel publiczny podnosząc, iż Sąd I instancji ferując wyrok w przedmiocie środka kompensacyjnego (przed nowelizacją Kodeksu karnego, jaka weszła w życie z dniem 01 lipca 2015 r. uregulowania art. 46 kk dotyczyły nawiązki jako środka karnego) dopuścił się obrazy przepisów prawa karnego materialnego, mianowicie art. 46 § 2 kk.

Jak wyeksponowano we wcześniejszej części niniejszego uzasadnienia, w przedmiotowej sprawie ustawą względniejszą dla oskarżonego S. W. - nade wszystko przez przyzmat dopuszczalności warunkowego zawieszenia

wykonania wobec niego kary pozbawienia wolności w wymiarze 2 lat - jest Kodeks Karny w brzmieniu sprzed nowelizacji, jaka weszła w życie z dniem 01 lipca 2015 r.

Jak orzekł Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 20 października 2011 r., sygn. III KK 120/11, nie jest dopuszczalne orzekanie częściowo w oparciu o przepisy ustawy obowiązującej poprzednio, a częściowo o przepisy ustawy nowej. Sąd musi dokonać wyboru między konkurującymi ze sobą ustawami i zastosować całościowo tylko jedną z nich, a więc tę, która w konkretnej sytuacji jest względniejsza dla sprawy. Nie jest zatem możliwa kompilacja względniejszych przepisów z obu ustaw. Należy stosować w całości tylko jedną z ustaw ze wszystkimi jej konsekwencjami (Prok. i Pr.-wkl. 2012/2/1, LEX nr 1101661).

W oparciu o powyższe stwierdzić zatem należy, iż Sąd ferując wyrok winien w stosunku do oskarżonego stosować korzystniejsze przepisy ustawy – Kodeksu karnego wyłącznie sprzed w/w nowelizacji.

Nadto, stosownego przypomnienia w tym miejscu wymaga, iż przepis umożliwiający orzeczenie środka kompensacyjnego w postaci nawiązki na rzecz osoby najbliższej, której sytuacja życiowa wskutek śmierci pokrzywdzonego uległa pogorszeniu, w obrocie prawnym obowiązuje w obrocie prawnym dopiero od dnia 01 lipca 2015 r. Art. 46 § 2 kk w brzmieniu sprzed 01 lipca 2015 r. przewidywał możliwość orzeczenia nawiązki jedynie na rzecz pokrzywdzonego przestępstwem. W konsekwencji, wykluczone było orzeczenie w myśl tegoż przepisu orzeczenie nawiązki na rzecz jakiegokolwiek innej osoby, np. rodziców - osób najbliższych zmarłego pokrzywdzonego. Sąd I instancji nie mógł go zatem zastosować jako podstawę prawną orzeczenia nawiązki na rzecz oskarżycieli posiłkowych H. K. i I. K. (1). W myśl przepisów ustawy „starej” tj. Kodeksu Karnego w brzmieniu sprzed nowelizacji, jaka weszła w życie z dniem 01 lipca 2015 r., nie było to w ogóle dopuszczalne.

W myśl przepisów Kodeksu Karnego w brzmieniu sprzed 01 lipca 2015 r. możliwym było jednak orzeczenie na podstawie art. 46 § 1 kk na rzecz innej osoby uprawnionej zamiast nawiązki – zadośćuczynienia za doznaną krzywdę. Takim rozwiązaniem, w ocenie Sądu Odwoławczego, powinien posłużyć się zatem Sąd I instancji w zaskarżonym wyroku. Zgromadzony w niniejszej sprawie materiał dowodowy pozwalał bowiem na przyjęcie, iż H. i I. K. (1) w wyniku śmierci syna T. K. doznali szeroko rozumianej krzywdy.

Jednocześnie Sąd Odwoławczy nie zgodził się ani z oskarżonym i jego obrońcą, który wspólnie we wniesionych przez siebie apelacjach kwestionowali zasadność orzeczenia na rzecz oskarżycieli posiłkowych H. i I. K. (1) tytułem środka karnego kwot po 10.000 zł, stanowczo wskazując, iż w ich ocenie kwoty po 1.000 zł będą w realiach tej sprawy adekwatne i wystarczające, ani z oskarżycielami posiłkowymi, domagającym się we wniesionym przez siebie środku zaskarżenia zasądzenia na ich rzecz kwot 3-krotnie wyższych.

Zasadność i celowość orzeczenia wobec oskarżonego środka karnego w postaci zadośćuczynienia za doznaną krzywdę w realiach niniejszej sprawy nie budzi żadnych wątpliwości Sądu Okręgowego. Zmarły w wyniku wypadku T. K. był zdrowym, młodym człowiekiem, synem oskarżycieli posiłkowych, najstarszym z trojga rodzeństwa. Nie posiadał żony, ani dzieci. Mieszkał z rodzicami, dla których stanowił znaczące wsparcie udzielając im niezbędnej pomocy w trudach życia codziennego. Studiował w W. w Wyższej Szkole im. (...) w Katedrze Rachunkowości. Był właściwie u kresu okresu swojego procesu kształcenia, zaś w dniu zdarzenia opisanego w treści zarzutu pisał pracę magisterską oraz uczestniczył, w tym samym co oskarżony, koncercie z okazji beatyfikacji papieża J. P. II. Zdobyte wykształcenie umożliwiło mu pomaganie w dużym stopniu matce H. K. prowadzącej z powodzeniem działalność gospodarczą w zakresie księgowości. Miał także objąć po niej firmę. Z tych względów, jego pomoc była nieoceniona, a pokładane w nim nadzieje - ogromne. H. i I. K. (1) po śmierci syna przeżyli głęboką traumę. Jak wynika z akt sprawy, H. K. mimo upływu czasu, w dalszym ciągu korzysta z pomocy psychologa oraz przyjmuje silne leki uspokajające. Stwierdzono u niej nerwicę z symptomami depresji.

Na rozmiar ich krzywdy ma przede wszystkim wpływ: dramatyzm doznań osób najbliższych, związanych emocjonalnie i ekonomicznie ze zmarłym, poczucie osamotnienia i pustki, cierpienia moralne oraz wstrząs psychiczny wywołany śmiercią syna. Bezsprzecznie, wszystkie te przykre doznania wciąż towarzyszą obojgu rodzicom zmarłego, którego tragiczna śmierć w wyniku wypadku samochodowego była zupełnie nieoczekiwana. Nie należy także zapominać,

iż w sytuacji orzeczenia o warunkowym zawieszeniu wykonania kary pozbawiania wolności ów środek karny w postaci zadośćuczynienia za doznaną krzywdę obok zakazu prowadzenia pojazdów oraz kary grzywny (orzeczonej na podstawie art. 71 § 1 kk, a związanej z warunkowym zawieszeniem wykonania kary) stanowi w istocie realną dolegliwość, jaką poniesie oskarżony w związku z prawomocnym skazaniem. Wbrew twierdzeniom obrońcy i oskarżonego, trudno zatem mówić, aby w tej sytuacji, jego orzeczenie spowodowało nadmierną represję karną.

Kwoty po 10.000 (dziesięć) tysięcy złotych, w ocenie Sądu Okręgowego, uwzględniają nie tylko wszelkie wyżej wymienione okoliczności, ale także sytuację majątkową i możliwości zarobkowe leżące po stronie oskarżonego. Ich suma - 20.000 zł jest także możliwa do wykonania przez S. W. bez konieczności rezygnowania przez niego z dalszej nauki i zdobywania wykształcenia. Oskarżony może bowiem podjąć dorywcze zatrudnienie, aby je wykonać. Warto przy tym wskazać, iż nawiązki te rozumiane jako środek karny, a nie ściśle kompensacyjny w myśl przepisów Kodeksu Karnego po w/w nowelizacji, mają na względzie dyrektywy wymiaru kary z art. 53 kk i nast. Starania o jak najszybsze uiszczenie w/w kwot zweryfikują także pozytywną prognozę kryminologiczną, jaką postawiono w przedmiotowej sprawie, ukazując w pełni stosunek oskarżonego do popełnionego przestępstwa oraz jego skruchę. Ich wykonanie zostanie skrupulatnie skontrolowane w toku postępowania wykonawczego, a ewentualne uchylanie się od ich uiszczenia będzie mogło stanowić stosowną podstawę do zarządzenia wykonania kary pozbawienia wolności warunkowo zawieszonyj (art. 75 § 2 kk).

Jednocześnie podkreślić należy, iż postulowany przez oskarżonego i jego obrońcę środek karny w postaci zadośćuczynienia za doznaną krzywdę wyrażający się w kwotach po 1.000 zł na rzecz każdego z oskarżycieli posiłkowych (czyli niższy nawet niż kwota minimalnego, miesięcznego wynagrodzenia za pracę w 2016 r. – 1381 zł netto) byłby w ocenie Sądu Okręgowego rażąco łagodny, nie uwzględniałby możliwości zarobkowych oskarżonego, celów represyjnych kary oraz funkcji wychowawczej. Z kolei, orzeczenie o nawiązkach po 30.000 zł, postulowane przez oskarżycieli posiłkowych byłoby, w realiach tej sprawy, w dużej mierze wygórowane i rażąco surowe.

Z powyższych względów, Sąd Okręgowy w Siedlcach uchylił orzeczone w wyroku pierwszoinstancyjnym wobec oskarżonego na podstawie art. 46 § 2 kk nawiązki i na podstawie art. 46 § 1 kk w zw. z art. 4 § 1 kk orzekł tytułem środka karnego od oskarżonego S. W. na rzecz oskarżycieli posiłkowych (osób najbliższych dla pokrzywdzonego, który poniósł śmierć w wypadku), H. K. i I. K. (1) kwoty po 10.000 (dziesięć tysięcy) złotych tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę.

Kierując się przedstawionymi wyżej racjami, nie podzielając zarzutów apelacyjnych skarżących oraz nie dopatrując się bezwzględnych przyczyn odwoławczych, Sąd Okręgowy w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

O kosztach procesu za postępowanie odwoławcze, Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 634 kpk w zw. z art. 624 § 1 kpk uznając, iż względy słuszności przemawiają bezpośrednio za stwierdzeniem, iż wydatki postępowania w tej sprawie winien ponieść Skarb Państwa. Na decyzję procesową w tym zakresie, poza wywiedzeniem skargi przez oskarżyciela publicznego, zasadniczy wpływ miała przede wszystkim mnogość zasadnych zarzutów apelacyjnych pozostałych skarżących oraz skala zmian zaskarżonego orzeczenia, do jakich doszło w wyniku ich uwzględnienia.

Z tych też względów, na podstawie art. 456 kpk w zw. z art. 437 § 1 i § 2 kpk, Sąd Okręgowy w Siedlcach orzekł jak w wyroku.